

تحلیل واژانه بر مبنای الگوی ارتباطی یاکوبسن

واژگان کلیدی

* نظریه‌ی یاکوبسن

* نقش‌های زبان

* واژانه

پروین احمدی* niloufarmasih@gmail.com

پژوهشگر موسسه علمی - پژوهشی قلم سبز مرصاد

چکیده:

الگوی ارتباطی یاکوبسن، (۱۸۹۶-۱۹۸۲) زبان‌شناس روسی و نظریه‌پرداز ادبی، به تحلیل عناصر ارتباطی یعنی زبان، پیام (شعر)، فرستنده (شاعر)، گیرنده (مخاطب و خواننده) می‌پردازد. برقراری ارتباط بین اثر ادبی و مخاطب همواره دغدغه‌ی شاعران و نویسندگان بی‌شماری بوده است. تا آن جا که در مثلث «شاعر، اثر ادبی، مخاطب» آن‌ها که بر اثر ادبی، توجه و تمرکز بیشتری ورزیده‌اند از استقبال کمتری برخوردار بوده‌اند و بالعکس. در این مقاله سعی شده است به تحلیل عناصر ارتباطی ژانر واژانه بر مبنای الگوی ارتباطی یاکوبسن پرداخته و به این پرسش پاسخ داده شود که در مجموع چگونه می‌توان ژانر واژانه را با الگوی یاکوبسن تطبیق داد و تحلیل کرد؟ به این منظور واژانه‌هایی از افراد مختلف انتخاب و به ارزیابی عناصر ارتباطی پرداخته شده است. طبق نتایج و ره‌یافته‌های این پژوهش در این نوع نوشتار، گاهی شاعر بر پیام توجه بیشتری دارد و گاهی بر مخاطب اثر؛ اما چیزی که مشهود است توجه به پیام (شعر) بیشتر از عناصر دیگر است چون درک معنا را برای مخاطب به تأخیر می‌افکند و او را برای دریافت معنا به تکاپو وا می‌دارد.